

roce a rovná se výši dvojnásobného příspěvku, který pojištěnec platil na sociální pojištění. Doba čekací je roční. Úhrada podpor v nezaměstnanosti děje se z 1% srážky z příspěvků odevzdaných na sociální pojištění. Částky tyto jsou přidělovány zvláštním fondům, které pojištění to provádějí.

Dobrovolně mohou se pojistiti na všechny tyto dávky osoby samostatně výdělečně činné, pokud jsou francouzskými státními občany a pokud jejich výdělek nepřesáhne příjmovou hranici, která stanovena je pro pojistnou povinnost. Příspěvek těchto osob není přesně vyměřen, nesmí však býti menší než 240 franků ročně a větší než 10% ročního příjmu. Osoby samostatně výdělečně činné mohou se také pojistiti jen pro případ stáří, kdy příspěvek činí 120 franků ročně.

Provádění sociálního pojištění jest svěřeno pokladně departementu a pokladnám primárním, zřízeným v každém departementu, které provádějí pojištění buďto samy nebo prostřednictvím místních úřadoven. Dozor vykonává ministr práce a ministr financí.

Spory vzniklé prováděním pojištění rozhoduje kontrolní výbor skládající se ze soudce jako předsedy, z jednoho zaměstnavatele a jednoho pojištěnce. Odvolání z tohoto výboru jde k řádnému soudu. Jako poradní sbor funguje »conseil supérieur des assurances sociales«.

Dr. Jindřich.

Nezaměstnanost v Československé republice. Vzestupná tendence nezaměstnanosti v prvním čtvrtletí letošního roku, polevila vlivem sezóních prací v jarních měsících jen nepatrně, následkem trvající průmyslové deprese. Počátkem druhé polovice roku nezaměstnanost opět stoupá. Tento vzestup je však hlavně rázu technického a je zvolen zákoným prodloužením lhůty pro nároky na vyplácení podpor v nezaměstnanosti, takže ti nezaměstnanci, kteří již vyčerpali nárok na podporu opět se hlásí u sprostředkovatelen o práci. Úhrnná suma podpor, jež byly za 11 let vyplaceny činí 1.339,070.340 Kč.

Boj proti vzrůstající se nezaměstnanosti vedený se strany nucených svazků došel v posledních dnech výrazu v zemi Moravskoslezské, kde zemský výbor jednal v návrzích investičních prací a usneseno urychlití resp. neprodleně pronést meliorační stavby, které byly již schváleny a pro něž byla uvolněna úhrada. Kromě toho připraveny byly projekty regulace řek a hrazení bystřin, projekty na stavbu vodovodů a kanalizací a úpravu silnic.

Oma.

Ze Sociálního ústavu československé republiky. Na třetím večeru cyklu přednášek o mzdách a koupěschonosti zaměstnanců u nás přednášel Dr. Rudolf H o t o w e t z, ministr mimo službu a prezident Všeobecného pensijního ústavu »o možnostech vnitřního trhu u nás«. Přednášející uvedl, že náš národní důchod připadající průměrně na každého obyvatele státu částkou Kč 5.600— je nominálně značně nižší než ve státech západoevropských a severoevropských; i skutečný národní důchod jest však nižší a také naše životní úroveň je nižší. Řečník doložil ciframi, že spotřeba věcí, sloužících lidskému konsumu, na př. masa, kávy, kakaa, uhlí atd., je u nás mnohem menší než ve státech právě zmíněných. Stejně je tomu i u spotřeby věcí sloužících lidskému konsumu nepřímou. Musí býti tedy naší snahou zvýšení domácí spotřeby nad dosavadní míru. Možnost tohoto zvýšení je odvislá od složitého scuboru výrobních a odbytových podmínek. Jsme sice státem exportním, dovážíme však zejména suroviny pro náš průmysl. Jsme tedy závislí značně na cizině. Velkou závadou možnosti zvýšení životní úrovně je vzájemné stěžování výměny hospodářských statků evropskými státy, které celní dopravou zdražují nejen hotové výrobky, nýbrž i suroviny a polotovary. Právě proto, že my musíme dovážeti nejen suroviny a polotovary, nýbrž i hotové tovary, jsme v nevýhodě proti ci-

žině tím, že naše celní zbraň proti cizině je daleko méně vydatná než celní zbraň ciziny proti nám. Za účelem zvýšení tuzemského konsumu musíme usilovati o zvelebení a zvýšení prvotní výroby a o úspěšnou politiku obchodní.

Ředitel Velkonákupní společnosti *Lustig* promluvil na thema »od výrobce k spotřebiteli«. Třeba studovati cestu výrobků od výrobce až ke spotřebiteli; je to důležitým zejména v době, kdy poklesly ceny zemědělských výrobků. Značný přírůstek živností obchodní neslouží k zlevnění distribuční služby. Ministerstvo obchodu mělo by publikovati seznam kartelů a cenových úmluv, aby bylo zřejmo, jaký vliv vykonávají tyto organizace výrobců na cenovou politiku.

Dne 20. února 1930 přednášel docent Dr. *Verunáč* »o technických a technicko-hospodářských předpokladech vysokých mezd«. Přednášející pravil nejprve, že již Taylor svými pracemi ukázal na důležitost technických a technicko-hospodářských předpokladů pro výši mzdy. Vidíme, že i dnes v popředí stojí vliv technického pokroku, že žijeme v období racionalisace a kooperace. S tím souvisí podpora výzkumnictví, normalisace, plánovitost, kontrola, čili v podstatě účelná organizace podložená technickým pokrokem a vědeckými poznatky. Řečník pokládá zvláště normalisaci za velmi důležitou. Na příklad před normalisací existovalo u nás 7854 odlitků litinových trub vodovodních, po provedené normalisaci jen 1336, t. j. o 83% méně. Jedno výrobní zařízení podle nové normy bude asi o 4 miliony Kč levnější než dosud; částku tuto tvoří úspora na modelech, jejich uskladňování, udržování a investování kapitálu. Dnes vymění se u nás 800 milionů dopisů ročně. Až všechny tyto dopisy budou v normálním formátu, ušetří se asi 600 tun papíru. V jedné textilní továrně v Československu, kde byla provedena správná organizace, docílilo se snížení režie o 56%, při čemž v téže době stouply mzdy o 30% a tělesná námaha byla snížena nejméně o 20%. Je třeba více si všimati výzkumnictví technického i výzkumnictví práce. Chybí nám dosud ústav pro fyziologii práce, chybí nám výzkumný ústav pro zábranu úrazovou. Lze docíliti zvednutí hladiny mzdové při současném snižování jiných režijních položek.

J. Richardem, úředník Mezinárodního úřadu práce, přednášel »o vývoji a významu mezinárodního indexu reálných mezd«. Pojednal nejprve o důležitosti mezinárodního srovnávání reálných mezd, které má vésti k hledání příčin vysokých reálných mezd placených v některém státu a k hledání možnosti napodobiti politiku vysokých mezd i ve státech jiných. Srovnávání reálných mezd má také značný význam pro celní politiky a celou otázku mezinárodní soutěživosti a je konečně prakticky důležité vzhledem k rozvoji mezinárodních trustů a společností, majících závody v různých státech, které usilují o zavedení stejné životní úrovně svých zaměstnanců v různých státech a sice na podkladě nejvyšší životní úrovně. Srovnávací methoda, kterou se řídí mezinárodní úřad práce, spočívá v tom, že za podklad mezinárodního srovnání vzata jest vyšší kupní síla měny toho kterého státu čili poměr peněžní mzdy dělníkovy k množství a ceně spotřebných statků, za něž on svou sílu vydá. I když mezinárodní úřad práce uznává, že nejvhodnější jednotkou pro mezinárodní srovnání je mzda placená v různých státech za určitou jednotku vyrobeného zboží, přece nedostatek statistických údajů ho vedl k tomu, že s ohledem na různost délky práce v jednotlivých státech vzal za základ mezinárodního srovnání mezd mzdu za hodinu; při tom ovšem se nemůže přihlížeti k intenzitě a výkonnosti práce. Zásada, že srovnávání se má vztahovati jen na podobná zaměstnání a na práce vykonávané podobnými methodami, vedla mezinárodní úřad práce k tomu, že při výběru zaměstnání, která mají býti srovnávána, přihlížel k takovým, která nejsou omezena na určité státy.

Pro nelokalisované průmysly sbírá mezinárodní úřad práce informace ze dvou nebo třech velkých měst v každém státě a zamýšlí později přibrat i města prostřední a malá. Potíž při mezinárodním srovnávání reálních mezd je také v tom, že nedostačitelnost statistických informací z různých států nutí omezit se při tomto srovnávání jen na spotřebu potravin, ač jistá korekce byla učiněna u nájemného. Mezinárodní úřad práce doufá, že zlepšením statistických šetření v různých státech se podaří mezinárodní srovnání reálních mezd zdokonalit.

Dne 3. února 1930 přednášel Dr. Rudolf Teltšik, člen Mezinárodního ústavu práce v Ženevě o »odborových organizacích v moderním mezinárodním právu«. Mezinárodní organizace práce vznikla úsilím dělnictva a anglické vlády. Úkolem jejím je zabránit válkám. Svaz národů pracuje za tímto účelem cestami politickými, Mezinárodní organizace práce cestami sociálními a obě instituce společně cestami hospodářskými. Po formální stránce je mezi oběma institucemi rozdíl: Svaz Národů staví úzkostlivě na suverenitě států, Mezinárodní organizace práce je radikálně demokratická. Nejsou v ní zastoupeny jen státy, ale i zaměstnavatelé a zaměstnanci. Státy mohou být přehlasovány a přinuceny proti vůli svých vládních zástupců k různým úkolům. Usnesení konferencí práce musí být předloženo parlamentům, jež ovšem mohou je odmítnout; přijmou-li je, musí je přijati beze změny. Správní suverenita států je podlomena hlavou XIII. mírových smluv, kde se uvádí, kdo má právo stěžovat si u Mezinárodního úřadu práce na státy pro nedodržování převzatých mezinárodních závazků. Právo toto přísluší zejména všem odborovým organizacím zaměstnaneckým i zaměstnavatelským a to proti kterémukoliv státu, nejen proti vlastnímu. Podle názoru přednášejícího je v těchto ustanoveních mírové smlouvy klíč k vybudování nového mezinárodního společenství.

Dne 13. března 1930 přednášel prof. Dr. Antonín Uhlíř »o politickém a sociálním pojetí státu«. Zmínil se o kritickém stanovisku státovědců francouzských a německých k československé ústavě, která vystihla zejména politický ráz novodobé demokracie. Ve vývoji veřejného života pozorujeme, zatím co stát se jako politický útvar ustavuje a konsoliduje, že přibývá krisí hospodářských a sociálních, které zpětně působí na politiku a na parlament. Stát je také sociální a ekonomický organismus, jehož jednota a síla je podmíněna zákony složitějšími, než na jaké stačí normální parlament politický. Těžisko československé státní politiky se v posledních letech přesunulo do problémů hospodářsko-politických, které jsou dnes také osou mezinárodního života. Stát musí čelit hospodářskému chaosu a nepořádku a musí jej vyrovnat řádným sociálně-ekonomickým plánem a programem. Přednášející vysvětluje pojem sociálního práva, které chce jednotlivce vymaniti z volné hry hospodářských sil a pomoci mu k životu pod veřejnou ochranou. Sociální právo směřuje také k spravedlivému vyrovnání protiv mezi sociálními třídami. Jeho subjektem je především stát a veřejnoprávní korporace autonomní a dále organizace a svazy stejně sociálně politicky odměřovaných nebo povoláním blízkých vrstev obyvatelstva; objektem sociálního práva jsou ony třídy a skupiny společenské, které trpí újmu v hospodářském boji jako strana hospodářsky slabší, nucena svoji pracovní sílu prodávat často za nepříznivých podmínek. S tohoto hlediska je patrný ve vývoji veřejno-právního smýšlení dvojí souběžný proces: jednak do řady základních práv individuálních pozvolna vstupuje ochrana osobností sociálních, jednak jménem vyššího principu sociálního omezují se určitá práva základní, zejména právo vlastnické. Jde o to, aby se toto úsilí o racionalisaci sociálních vztahů mezi lidmi neodbývalo v zákonodárství způsobem, který by nesvědčil o pochopení právního smyslu doby. Ústavní listina československá nezná pojmu

sociálního práva a téměř permanentní krise našeho života parlamentního ukazuje, že ani naše politika nepochopila dosud, že není náhodou, jestliže státovědci i národohospodáři shodují se v tom, že podmínkou pokroku politického i hospodářského je racionalisace veřejné moci stejně jako produkce technicko-hospodářské. Onou racionalizační silou vývoje politického je právě sociální právo. Stát jako nesmírně složitý organism potřebuje novějšího a hlubšího pojetí, které by bylo na výši současného života veřejného. Jde o sociální koncepci státu. S tím musí naše věda a politika počítati, chce-li býti na výši doby.

»O sociálních složkách zločinnosti« bylo debatováno dne 20. března 1930 podle dvou přednášek, které vykonal v prosinci r. 1929 a v lednu 1930 ministerský rada Dr. Lá n y. Vrchní učitel Kedrutek z pražské věznice na Pankráci uvedl, že mezi okolnostmi, které zejména u mladých lidí zločinné sklony vyvolávají nebo podporují je vliv dědičnosti a vliv sociálního a mravního prostředí rodiny, poválečný požitkářský materialismus, lehkomyšlnost, vliv špatného tisku a biografů. Veřejnost má namnoze nesprávné představy o životě a kázni v trestnicích; kázeň je tam přísná a pěstuje-li se tam hudba a zpěv a konají-li se přednášky se světelnými obrazy, neděje se to pro lehkou zábavu, nýbrž pro vzdělání a zušlechtění vězňů. Dr. Kollar, vzpomenul, že na nedávném mezinárodním kursu pro racionalisaci veřejné správy bylo vzpomenuto také racionalisace vězeňské práce. Odborné cíle hospodářské lze i tu dobře sloučiti s vysokými cíly mravními. Dr. Nečasová zdůraznila, že pokud rodinný život je účasten na zločinnosti, bývá toho příčinou zpravidla sociální bída. Ke zdolání zločinnosti je potřeba lepšího vybudování sociální péče. Prof. Dr. Matušenko pojednal o vlivech dědičnosti, již ve zločinnosti musí býti věnována zvýšená pozornost. Doc. Dr. Kalmus soudí, že vlastní pramen zločinnosti tvoří bída v nejširším slova smyslu, t. j. bída hmotná i mravní. Trest nemá býti také utrpením, nýbrž ochranou společnosti. Vrchní policejní rada Schneider podal v číslicích obraz pražské obecní a policejní sociální péče o mládež a soudí, že právě účinnou a soustavnou preventivní sociální péčí o mládež docílí toho, že zločinnost mládeže je v Praze poměrně menší než v jiných okresech. Rozhovor byl skončen doslovem přednášejícího, jenž upozornil, že různí odborníci se svého hlediska vidí zločinnosti poněkud různě; jde však o to, aby různé odbornictví nevedlo ke stížení a k rozkladu boje proti zločinnosti, nýbrž ke spolupráci.

Dr. Jindřich.

Ze Sbírky zákonů a nařízení. (Částky 27—49, roč. 1930.) Úmluva se Spojenými Státy Severoamerickými č. 169/1920 o naturalisaci byla provedena z á k o n e m z 29. dubna 1930 č. 60 tím způsobem, že ustanovením této úmluvy byla propůjčena moc zákona. — Vyhláška ministra financí č. 67/1929 o celním pohraničním pásmu byla změněna vyhláškou č. 61. — Podmínky udělení koncese pro dráhu Nemotice—Koryčany byly uveřejněny vyhláškou ministra železnic č. 62. — Organizace Poříčního plavebního úřadu pro oblast Labe byla změněna podle vyhlášky min. veř. prací č. 63. — Hlavy II., III. a IV. katastrálního zákona č. 177/1927 byly provedeny vládním nařízením č. 64. Podmínky pro udělení oprávnění k vykonávání zeměměřických prací podle téhož zákona stanoveny vlád. nařízením č. 65. — Vlád. nařízením č. 66 provedena pátá hlava zákona č. 45/1930 o podpoře stavebního ruchu. — Některé poštovní poplatky byly zvýšeny vlád. nařízením č. 67. — Zemská rada živnostenská pro Slovensko v Bratislavě byla zřízena podle zákona č. 125/1927 o organizaci polit. správy vládním nařízením č. 68. — Daň z obrátu u drobných zemědělců v zemi České a Moravsko-slezské byla paušalována vyhláškou č. 69, v zemi slovenské a podkarpatské č. 105, u sladového květu a některých píceň vyhláškou č.